

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Heleny Mezenskej

k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa
menia a dopĺňajú niektoré zákony

(tlač 1501)

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú
niektoré zákony sa mení a dopĺňa takto:

1. V Čl. II sa za bod 1 vkladá nový bod 2, ktorý znie:

„2. V § 79 ods. 2 sa na konci pripája táto veta: „Ak je predmetom návrhu na začatie
konania peňažné plnenie, je navrhovateľ povinný okrem listinných dôkazov podľa
prvej vety pripojiť aj kópiu výzvy na úhradu peňažného plnenia spolu
s doručenkou alebo vrátenou nedoručenou zásielkou.““.

Doterajšie body sa následne prečísľujú.

Odôvodnenie:

*Pred podaním návrhu na začatie súdneho konania, ktorým sa sleduje peňažné plnenie,
sa zavádza povinnosť navrhovateľa vyzvať odporcu na dobrovoľné splnenie záväzku.
Zmyslom tejto tzv. predsúdnej výzvy je snaha predchádzať takým situáciám, keď sa odporca dozvie
o svojich pohľadávkach až na základe predvolania na súd alebo na základe doručeného platobného
rozkazu. Najväčší prínos predsúdnej výzvy možno očakávať v prípadoch, keď sa vymáhaná suma
pohybuje rádovo v niekoľkých eurách, resp. v desiatkach eur.*

*Z praktických skúseností možno takmer s istotou tvrdiť, že drvivá väčšina odporcov je
ochotná dobrovoľne splniť svoje pohľadávky plynúce z rôznych nedoplatkov a penále,
problémom však je, že o svojich pohľadávkach často krát ani nevedia.*

*Navrhovaná právna úprava ukladá navrhovateľovi povinnosť vyzvať odporcu na dobrovoľné
plnenie ešte pred podaním návrhu na začatie súdneho konania na všeobecný súd.*

*Predložený pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh bol vypracovaný na základe podnetov z praxe a
novelizácie zmeny boli prerokované so zástupcami stavovských a profesijných organizácií.*

*Jednou zo základných zásad zákona o rodine je povinnosť každého člena rodiny zabezpečiť
ochranu a zvyšovanie hmotnej úrovne rodiny. Zavedenie tzv. predsúdnej výzvy predstavuje inštitút,
ktorý je spôsobilý významným spôsobom prispieť k napĺňaniu vyššie uvedenej zásady
zakotvenej v zákone o rodine.*

*Nie je potrebné osobitne pripomínať, že v Slovenskej republike existuje enormné množstvo rodín,
ktoré majú značné problémy s riadnym plnením svojich vyživovacích povinností aj*

z dôvodov vedenia vyčerpávajúcich súdnych sporov, ku ktorým by v prípadoch finančného plnenia, na základe upozornenia zo strany veriteľa, vôbec nemuselo dôjsť.

2. V Čl. II sa za bod 11 vkladá nový bod 12, ktorý znie:

„12. Za § 372w sa vkladá nový § 372x, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 372x

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2016

Na konania začaté do 31. decembra 2015 sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2015.“.

Odôvodnenie:

Zavádzajú sa prechodné ustanovenia s cieľom zamedziť retroaktívite navrhovanej právnej úpravy.

3. Za Čl. IV sa vkladajú nové články V až VII, ktoré znejú:

„Čl. V

Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení zákona č. 521/2005 Z. z., zákona č. 71/2009 Z. z. a zákona č. 336/2014 Z. z. sa dopĺňa takto:

1. V § 18 sa za odsek 2 na konci pripája táto veta: „Ak je predmetom návrhu na začatie rozhodcovského konania peňažné plnenie, je žalobca povinný okrem dôkazov podľa prvej vety pripojiť aj kópiu výzvy na úhradu peňažného plnenia spolu s doručenkou alebo vrátenou nedoručenou zásielkou.“.
2. Za § 54b sa vkladá nový § 54c, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 54c

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2016

Na rozhodcovské konanie podľa tohto zákona začaté do 31. decembra 2015 sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2015.“.

Čl. VI

Zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa dopĺňa takto:

1. V § 25 ods. 2 sa na konci pripája táto veta: „Ak je predmetom návrhu na začatie rozhodcovského konania peňažné plnenie, je žalobca povinný okrem dôkazov podľa prvej vety pripojiť aj kópiu výzvy na úhradu peňažného plnenia spolu s doručenkou alebo vrátenou nedoručenou zásielkou.“.
2. Za § 73 sa vkladá nový § 73a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 73a

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2016

Na spotrebiteľské rozhodcovské konania začaté do 31. decembra 2015 sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2015.“

Čl. VII

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení zákona č. 211/1997 Z. z., zákona č. 353/1997 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 240/1998 Z. z., zákona č. 280/1999 Z. z., nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 415/2000 Z. z., zákona č. 291/2001 Z. z., zákona č. 483/2001 Z. z., zákona č. 32/2002 Z. z., zákona č. 356/2003 Z. z., zákona č. 514/2003 Z. z., zákona č. 589/2003 Z. z., zákona č. 613/2004 Z. z., nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 125/2005 Z. z., zákona č. 341/2005 Z. z., zákona č. 300/2005 Z. z., zákona č. 585/2006 Z. z., zákona č. 84/2007 Z. z., zákona č. 568/2007 Z. z., zákona č. 384/2008 Z. z., zákona č. 477/2008 Z. z., zákona č. 554/2008 Z. z., zákona č. 84/2009 Z. z., zákona č. 192/2009 Z. z., zákona č. 466/2009 Z. z., zákona č. 144/2010 Z. z., zákona č. 151/2010 Z. z., zákona č. 102/2011 Z. z., zákona č. 348/2011 Z. z., uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 1/2012 Z. z., zákona č. 230/2012 Z. z., zákona č. 335/2012 Z. z., zákona č. 440/2012 Z. z., zákona č. 461/2012 Z. z., nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 14/2013 Z. z., zákona č. 180/2013 Z. z., zákona č. 299/2013 Z. z., zákona č. 355/2013 Z. z., zákona č. 106/2014 Z. z. a zákona č. 335/2014 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 38 sa za odsek 2 vkladajú nové odseky 3 a 4, ktoré znejú:

„(3) Pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie je oprávnený povinný v primeranej lehote po nadobudnutí vykonateľnosti rozhodnutia písomne vyzvať povinného na splnenie toho, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Lehota na plnenie určená vo výzve nesmie byť kratšia ako 5 dní.

(4) Výzva podľa odseku 3 obsahuje najmä označenie oprávneného v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu ak ide o fyzickú osobu, alebo obchodné meno, sídlo a IČO, ak ide o právnickú osobu, označenie exekučného titulu, osobitné označenie výšky sumy istiny a výšky sumy príslušenstva, ktorú je potrebné uhradiť, číslo účtu a kontaktné údaje oprávneného.“

Doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 5.

2. V § 41 ods. 4 sa za slovo „ustanovenie“ vkladajú slová „§ 38 ods. 3 a 4“.
3. V § 44 ods. 1 sa za slová „exekučným titulom“ vkladá čiarka a slová „kópiou výzvy a dokladom o doručení výzvy alebo nedoručenou zásielkou podľa § 38 ods. 3 a 4“.
4. V § 104 ods. 1 sa slová „99,58 eura“ nahrádzajú slovami „200 eur“.

5. V § 115 ods. 2 písm. i) sa slová „99,58 eura“ nahrádzajú slovami „200 eur“.

6. Za § 243d sa vkladá nový § 243e, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 243e

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2016

Exekučné konanie, ktoré sa začalo pred 1. januárom 2016 a nebolo zastavené alebo právoplatne ukončené do 31. decembra 2015, sa dokončí podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. januára 2016.“.

Doterajší článok V sa označuje ako článok VIII.

Odôvodnenie:

K Čl. V a Čl. VI

Navrhovaná právna úprava ukladá žalobcovi povinnosť vyzvať žalovaného na dobrovoľné splnenie záväzku ešte pred podaním žaloby na rozhodcovský súd alebo na stály rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený rozhodovať spotrebiteľské spory. Uvedená povinnosť sa na žalobcu vzťahuje len v prípade, ak má nesplnený záväzok charakter peňažného plnenia. Súčasne sa zavádzajú prechodné ustanovenia s cieľom zamedziť retroaktívite navrhovaných právnych úprav.

K Čl. VII bodu 1

Pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie sa zavádza povinnosť oprávneného vyzvať povinného na dobrovoľné splnenie toho, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Zmyslom tejto tzv. predexekučnej výzvy je snaha predchádzať takým situáciám, keď sa povinný dozvie o svojich pohľadávkach až na základe upovedomenia o začatí exekúcie. Najväčší prínos predexekučnej výzvy možno očakávať v prípadoch, keď sa vymáhaná suma pohybuje rádovo v niekoľkých eurách resp. v desiatkach eur.

Práve o exekučných tituloch na vyššie uvedené spravidla nízke sumy, ktoré veľmi často vznikajú v dôsledku rôznych nedoplatkov a penále, sa povinný o nich nedozvie skôr ako z upovedomenia o začatí exekúcie. V takom prípade už ale povinný musí okrem istiny uhradiť aj trovy exekučného konania.

Skutočnosť, že exekútor je povinný postupovať de facto rovnakým spôsobom bez ohľadu na to, či sa vymáhaná istina pohybuje vo výške niekoľkých eur alebo v niekoľkých tisíckach eur, nasvedčuje tomu, že len účelne vynaložené náklady exekútora neraz presiahnu výšku vymáhanej pohľadávky.

Z praktických skúseností možno takmer s istotou tvrdiť, že drvivá väčšina povinných je ochotná dobrovoľne splniť svoje pohľadávky plynúce z rôznych nedoplatkov a penále, problémom však je, že o svojich pohľadávkach často krát ani nevedia. V iných prípadoch, ak

sa dlžníci ocitnú v tiesni z objektívnych dôvodov, nemajú žiadnu možnosť dohodnúť sa s veriteľom na alternatívnom pre obe strany prijateľnom riešení.

Navrhovaná právna úprava ukladá oprávnenému povinnosť vyzvať povinného na dobrovoľné plnenie v primeranej lehote po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu. Primeranosť lehoty sa posudzuje vzhľadom na špecifiká veriteľa. Účelom takejto formulácie je ponechanie istej voľnosti oprávnenému, aby na neho nebol vyvíjaný nátlak kontrolovať splnenie povinnosti povinného ihneď po nadobudnutí vykonateľnosti rozhodnutia na plnenie. Na druhej strane, dlhé vyčkávanie oprávneného so zaslaním výzvy možno považovať za rozpor s dobrými mravmi. V aplikačnej praxi sa neraz potvrdil trend, podať návrh na vykonanie exekúcie tesne pred uplynutím premĺčacej lehoty, čím sa sledoval záujem o nárast čo najväčších úrokov z omeškania.

Podľa základných zásad zákona o rodine je povinnosťou každého člena rodiny zabezpečovať stabilizáciu a zvyšovať hmotnú úroveň rodiny. Zavedenie tzv. predsúdnej výzvy predstavuje inštitút, ktorý je spôsobilý významným spôsobom prispieť k napĺňaniu vyššie uvedenej zásady zakotvenej v zákone o rodine.

Pokiaľ má štát skutočne záujem chrániť rodinu a jednotlivca ako takého pred sklznutím do dlhovej špirály, je nevyhnutné prijatie prevenčných opatrení, ktoré sú spôsobilé obmedziť tento nežiaduci spoločenský jav. Predexekučná výzva na úhradu peňažného plnenia predstavuje jednoduchý no zároveň účinný spôsob, akým povinného v dobrej viere upozorní na potrebu urgentného splnenia dlhu.

Prax jednoznačne potvrdzuje, že rodič pod tiažou svojich každodenných povinností a starostlivosti o rodinu neraz prehliadne, že výrok rozhodnutia, na základe ktorého je zaviazaný na peňažné plnenie nielenže nadobudol právoplatnosť, ale dokonca uplynula lehota splatnosti daného finančného plnenia. K tomuto neblahému javu dochádza žiaľ aj v dôsledku nepostačujúcej úrovne právneho vedomia „obyčajných ľudí“, zraniteľných a inak znevýhodnených občanov, keďže nie každý má právnické vzdelanie.

Upozornenie povinného prostredníctvom tzv. predexekučnej výzvy predstavuje výraznú pomoc najmä pre rodičov – živiteľov rodín, ktorí neúmyselne v stanovenej lehote nestihli splniť to, čo im ukladá vykonateľný exekučný titul. Prirodzene takýmto spôsobom dokážeme posilniť i ochranu rodín zo zraniteľných dôchodcovských skupín.

K Čl. VI bodu 2

Legislatívno-technická úprava bezprostredne súvisiaca s predchádzajúcim bodom.

K Čl. VI bodu 3

Obligatórnou prílohou k žiadosti o vykonanie exekúcie je okrem exekučného titulu aj kópia výzvy, ktorú oprávnený zaslal povinnému ako aj doklad o doručení výzvy alebo samotná nedoručená a vrátená písomnosť (nedoručená a vrátená obálka obsahujúca výzvu).

K Čl. VI bodom 4 a 5

Suma hotových peňazí, na ktoré sa nevzťahuje exekúcia sa zvyšuje zo sumy 99,58 eura na sumu 200 eur. Odôvodnením navrhovanej zmeny je najmä zmena životných nákladov, na ktoré legislatíva v tomto smere od účinnosti exekučného poriadku ešte nereflektovala.

Výška neexekvovateľných hotových peňazí predstavovala sumu 99,58 eura, resp. sumu 3 000 Sk už v roku 1995, keď bola výška priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky

7195 Sk, teda 238,83 eur. Bola to teda suma rovnajúca sa približne polovici priemerného príjmu. Pre porovnanie v roku 2014 bola výška priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky na úrovni 858 eur.

Rovnako zvýšená suma finančných prostriedkov sa navrhuje ponechať povinnému odblokovaná aj na jeho bankovom účte.

Navrhovanú úpravu je potrebné vnímať aj z toho hľadiska, že povinnou osobou môže byť aj rodič, ktorého prvoradou úlohou je uspokojovanie potrieb rodiny. Suma 100 eur, ktorú v súčasnosti nie je možné exekvovať, len s ťažkosťami pokryje náklady jednej dospeléj osoby. Ponechanie sumy hotových peňazí vo výške 100 eur pre domácnosť, tvorenú hoci len 3-4 osobami, je pre takúto osobu – žiteľa rodiny doslova likvidačné. Takáto osoba následne nemá inú možnosť, ako uchýliť sa k získaniu finančných prostriedkov za akúkoľvek cenu, aj za cenu neprimerane nevýhodných podmienok.

K Čl. VI bodu 6

Zavádzajú sa prechodné ustanovenia s cieľom zamedziť retroaktívite navrhovanej právnej úpravy.

poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Heleny Mezenskej

(tlač 1501)

Podpis

.....

.....

.....

- Jack Hall

Mc Hu

100

1410

[Handwritten signature]

.....

Mr. [unclear]

14

[Signature]

16-5

